

PROIECT

de candidatură la funcția de Președinte al Consiliului Superior al Magistraturii

I. De ce candidez?

De-a lungul carierei de 31 de ani de magistratură nu am avut nici o funcție de conducere în sistemul judiciar. Cea mai înaltă calitate pe care am deținut-o a fost aceea de președinte de complet. Să fi fost de sute, poate mii de ori.

Prin urmare, dacă experiența mea de magistrat poate fi considerată relativ bogată, în funcții administrative, aceasta se reduce la cei doi ani de mandat în actualul CSM, în calitate de simplu membru. Dacă mai adaug lipsa mea de apetență pentru funcțiile de conducere, pe care majoritatea membrilor Consiliului o cunosc, întrebarea este îndreptățită. Consider că întrebarea și deopotrivă răspunsul la aceasta constituie o premisă obligatorie pentru o minimă reușită.

În condițiile de astăzi ale României, în care atmosfera este intoxicată, sufocată de tot felul de crize, speranța publică în buna credință a celor care exercită funcții de demnitate a devenit o himeră.

Prin urmare, oricine își asumă candidatura la o astfel de funcție trebuie să devină conștient că angajamentul în funcții de decizie în serviciul public se expune suspiciunii, erodării propriei imagini și invadării spațiului intim dincolo de limitele rezonabile. Dacă mai adaug modul în care o bună parte din media, în goana după subiecte și audiență amplifică această ambianță, trebuie să ai o determinare serioasă în demersul de ocupare a unei funcții de conducere, fie ea și aceea de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii pe termen de un an.

Acestea fiind premisele, ce mă determină să candidez?

1. Faptul de a fi muncit ani buni în sistemul judiciar mi-a desăvârșit credința că justiția este o componentă esențială în viața societății. Dreptul, justiția, fac parte din civilizație, măsoară gradul de cultură al unei populații, cuantifică modul în care persoanele și instituțiile se raportează la valori fundamentale (viață, libertate, proprietate, etc.).

Consiliul Superior al Magistraturii, parte a autorității judecătorești cu rolul de garant al independenței justiției, participă la realizarea principiului separației și echilibrului puterilor în stat și, în calitate de administrator al sistemului judiciar, are funcția de a pune valorile în matca lor autentică, prin promovarea adevăratelor competențe în cadrul acestui sistem. Prin urmare, cel care coordonează activitatea

Consiliului pe durata unui an trebuie să conștientizeze rolul și funcțiile Consiliului. Cred că în acest cadru pot să-mi asum această răspundere.

2. Când observ derapaje de la funcționarea normală a autorităților statului ma întorc mereu la alin. 4 al articolului 1 din Legea fundamentală și constat că art. 133 din Constituție este un lucru bine făcut pentru a asigura o pârghie eficientă principiului separației și echilibrului puterilor în stat. Observ că membrii Consiliului gândesc în același sens. Rămâne ca fiecare dintre noi și toți împreună să dăm forță prevederilor constituționale referitoare la rolul Consiliului.

Am făcut în mod repetat în cursul mandatului de membru CSM interpretarea noțiunii de „consiliu” în sensul că acesta este organ colegial în care deciziile se iau după dezbateri serioase, cu argumente lipsite de emotivități și partizanate, că asumarea deciziilor în afara spațiului care definește CSM-ul ca organ colegial este riscantă, pernicioasă.

Am respect pentru cultura dialogului și acceptarea argumentelor pertinente. Am răbdare și sunt receptiv la demonstrații juridice coerente, după cum ați putut constata în acești doi ani. Cred în dezbaterile în comisiile pe domenii și grupurile de lucru instituite în CSM, în ședințele de plen și de secții. Nu pot accepta ca vreun membru al Consiliului să nu ia în serios deprinderea dialogului, a dezbaterii și a deliberării din instanță. Știu însă că este nevoie de mai mult exercițiu. În practica magistraturii acestea fac parte din a doua natură. A refuza *de plano* argumentul, a prejudeca o chestiune înainte de dezbateri înseamnă a te depărta de spiritul justiției. Îmi este dezagreabilă atmosfera de adversitate și suspiciune care însoțește uneori dezbaterile.

Din acest punct de vedere președintele împreună cu vicepreședintele trebuie să impună o atmosferă de mai bună colaborare în Consiliu.

3. Un alt motiv care mă determină să candidez este împrejurarea că sunt unul din judecătorii Înaltei Curți de Casație și Justiție trimis de aceștia în Consiliul Superior al Magistraturii.

Or în perioada de 20 de ani de când sunt în această instanță, Curtea nu s-a confruntat cu o condiție atât de grea: 29 de judecători lipsă din schema acesteia. Paradoxal cea mai importantă și cea mai grea instanță din țară se confruntă cu cea mai rea situație de personal. Am stăruit în cei doi ani, de când aceasta se agravează, în remedierea ei. S-a mers în mai rău. S-a ajuns ca judecătorii din completele de judecată să termine uneori ședințele de judecată după ora 24:00. Nu este locul aici pentru a căuta răspunderi. Important este să se revină la normal. Desigur, pentru președintele Consiliului Superior al Magistraturii aceasta trebuie să devină o prioritate. Cine ar putea să înțeleagă mai bine în Consiliu această prioritate decât un judecător al instanței supreme care s-a confruntat cu această problemă.

4. Anul 2013 se anunță așa cum precizează și conducerea Inaltei Curți, o perioadă de modificări radicale în competența acestei instanțe, prin intrarea în vigoare a noului Cod de procedură civilă care instituie mecanisme procedurale noi în rezolvarea cauzelor civile.

Aceste modificări vor fi concomitente cu pregătirea instanței supreme pentru intrarea în vigoare a noului Cod penal și a noului Cod de procedură penală.

Având în vedere rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție în sistemul instanțelor din România, văzând și dispozițiile art. 38, alin. 5 din Legea nr. 317/2004, potrivit căroră Plenul Consiliului Superior al Magistraturii poate sesiza ministrul justiției cu privire la necesitatea inițierii sau modificării unor acte în domeniul justiției, este oportun ca în aceste împrejurări sarcina de coordonare a activității Consiliului Superior al Magistraturii să fie asumată de un judecător din cadrul acestei instanțe, fie și pentru situația previzibilă că în procesul de reforme impus de implementarea noii legislații, va apărea nevoia modificării unor acte normative.

5. Nu în ultimul rând, hotărârea mea de a candida este rezultatul îndemnului transparent al unei majorități consistente din rândul judecătorilor, membri ai Consiliului Superior al Magistraturii.

Prin urmare, candidatura mea la funcția temporară de președinte al Consiliului Superior al Magistraturii reprezintă, pe de o parte, răspunsul la încrederea pe care majoritatea judecătorilor mi-au arătat-o, speranței că împreună, judecători și procurori, vom putea aduce un spor de imagine instituției, că vom putea face față greutăților reformei, de la care se așteaptă mult, că vom comunica transparent și numai în interesul realizării scopului pentru care Consiliul a fost creat și nu în beneficiul personal.

Pe de altă parte, experiența mea în cadrul Consiliului mă îndreptățește să am convingerea că toți membrii, judecători sau procurori, au reale calități ce i-au adus aici, rămânând important ca aspirațiile comune ale acestora să fie valorificate de viitoarea conducere în sensul unirii eforturilor necesare în anul care vine și care nu pare să fie prea liniștit.

6. De mare importanță va fi comunicarea Consiliului Superior al Magistraturii cu ministrul justiției, cu legislativul și cu executivul. Consider o oportunitate că actualul ministru al justiției este un magistrat care a plecat în actuala funcție din calitatea de judecător al Inaltei Curți, membru al Consiliului Superior al Magistraturii, care și-a manifestat disponibilitatea pentru colaborare și care are un mare capital de simpatie din partea sistemului judiciar. Cred că idiosincraziile ne pot afecta colaborarea normală și până la urmă sarcina de a servi interesele justiției.

Aceste considerații sunt câteva dintre răspunsurile la întrebarea de ce candidez.

II. Care sunt prioritățile Consiliului Superior al Magistraturii și ale conducerii acestuia în anul 2013?

Înainte de a proceda la întocmirea acestui proiect de candidatură, le-am recitit pe cele ale conducerii din anii 2011 și 2012. Tehnice, sintetice, abordând stilul manualelor de management, impresionează prin concizie și siguranță. Nu oferă posibilitatea să le contrazici.

Referitor la aspectul tehnic al proiectului meu, mai mult analitic și exemplificativ, iată câteva dintre gândurile, care puse alături de cele ale membrilor Consiliului, ar putea constitui o bună premisă de cooperare pentru binele justiției în anul 2013.

Fără a subestima lucrările în specialitatea management, folosită tot mai des și în mediul magistraților, mai ales de către cei ce îndeplinesc funcții de conducere în instanțe, consider că cele mai aplicabile manuale de conducere, organizare, coordonare a activității Consiliului sunt Constituția și legile justiției.

- Din această perspectivă prima preocupare a Consiliului trebuie să fie aceea de a acționa în calitate de garant al independenței justiției. Anul acesta s-ar putea să fie anul unor provocări, în adevăratul sens al cuvântului. Acesta este motivul pentru care stăruința mea asupra semnificației literale a noțiunii de „consiliu”, a conținutului său, capătă o relevanță mai accentuată. Va fi nevoie de unitate, coeziune, analiză matură, la obiect.

Statul de drept este una dintre valorile fundamentale ale Uniunii Europene, dar și un deziderat al societății românești. Or acesta poate fi realizat doar printr-o justiție performantă, eficientă și mai ales independentă.

Așa fiind, văzând și motivația membrilor Consiliului pentru dezvoltarea acestor calități ale justiției rămâne ca acțiunile noastre să capete mai multă forță și unitate, nu în ultimul rând să fie concepute la o manieră care să pună Consiliul la adăpost de susceptibilități de partizanat politic.

- În ce privește funcționarea Consiliului, consider că este necesar să punem mai multă ordine în activitatea acestuia, să stabilim precis orarul săptămânal în care vor avea loc ședințele de plen, de secție, dar și întâlnirile membrilor comisiilor pe domenii de activitate și ale grupurilor de lucru.

Sunt de părere că cele 3 comisii trebuie să rămână, împreună cu atribuțiile lor, așa cum au fost stabilite prin Hotărârea Plenului CSM nr. 3/12.01.2012. Argumentul principal este că în această organizare membrii Consiliului au prilejul unor întâlniri consistente, comisiile fiind locul în care se dezbate, se analizează, se argumentează chestiunile care fac obiectul hotărârilor Consiliului.

Este evident că membrii Consiliului vor decide cum vor considera de cuviință în ce comisii vor lucra în continuare, odată cu alegerea coordonatorilor. Rămâne ca în prima parte a anului să se revadă activitatea grupurilor de lucru constituite în cadrul comisiilor pentru actualizarea componenței acestora și a problemelor de care se ocupă.

- Referitor la atribuțiile Consiliului prevăzute de art. 38, alin 5, din Legea nr. 317/2004, în prima parte a anului trebuie finalizate lucrările Comisiei nr. 1, referitoare la modificările legilor justiției ce urmează să fie prezentate ministrului justiției în vederea sesizării Parlamentului.

Din dezbaterile ce au avut loc în cadrul Comisiei nr. 1, dar și din cele care au loc în spațiul public rezultă că ar fi oportună o mai accentuată contribuție a secției de procurori din CSM în numirea șefilor la vârf din cadrul Ministerului Public, că este necesară regândirea sistemului de evaluare a activității magistraților pentru eficientizarea acestuia. Propunerile de modificare a Legii nr. 303/2004 au fost deja trimise în teritoriu, urmând să se facă o ultimă analiză după primirea răspunsurilor.

- În ce privește atribuțiile în domeniul răspunderii disciplinare a magistraților, având în vedere prevederile stufoase, uneori prolixice ale art. 99 din Legea nr. 303/2004, revine Consiliului sarcina de a crea o practică unitară și previzibilă, mai ales referitor la răspunderea pentru soluțiile pronunțate de magistrați în activitatea de judecată. În același sens se impune crearea unei practici coerente și previzibile în ce privește art. 76 din Legea nr. 317/2004. Inspekția judiciară trebuie să efectueze cu celeritate verificarea sesizărilor referitoare la buna reputație a magistraților. În această chestiune conducerea consiliului va trebui să fie prima preocupată de echilibru și de înlăturarea oricăror posibilități de injoncțiuni.
- În ceea ce privește inspekția judiciară cu privire la care a fost desăvârșită noua legislație, revine Consiliului, și prin urmare trebuie să stea în atenția conducerii acestuia, modul, domeniile și limitele în care trebuie activate dispozițiile art. 74 lit. b, c, d, f – h din Legea nr. 317/2004.
- Având în vedere prevederile regulamentare referitoare la aparatul propriu al Consiliului potrivit cărora sub autoritatea președintelui și a vicepreședintelui, secretarul general coordonează și asigură buna funcționare a compartimentelor din cadrul aparatului propriu al Consiliului, noua conducere va trebui să asigure transparență în organizarea și desfășurarea examenelor pentru ocuparea posturilor din cadrul aparatului prevăzute la art. 78 din Regulamentul de organizare și funcționare al CSM.
- În altă ordine, în ce privește reforma sistemului judiciar prin adoptarea unui plan comun de asigurare a punerii în aplicare a celor patru coduri, de ajustare a resurselor umane și ale investițiilor în infrastructura judiciară, restructurarea instanțelor și parchetelor, chestiune cuprinsă în Raportul Comisiei Europene către Parlamentul European și Consiliu, privind progresele României în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare publicat în 18 iulie 2012, Ministerul Justiției împreună cu CSM-ul, cu consultarea Curților

de Apel, au întreprins în ultima parte a anului 2012 redistribuirea în sistem a unui număr de 37 de judecători și distribuirea a 150 de posturi de judecători, precum și a 250 de posturi de grefieri, urmând ca din 2014 să mai primească 250 de judecători. S-au propus spre desființare peste 20 de judecătorii și parchete cu activitate redusă.

În referire la această chestiune, va trebui să rămână în sarcina Consiliului și evident în sarcina conducerii acestuia ca, în baza datelor statistice, a concluziilor celor două proiecte în derulare, finanțate de Banca Mondială și a efectelor reale ale implementării noilor coduri asupra instanțelor, să se reexamineze necesitatea reșezării schemelor pe baze echitabile în așa fel încât, în timp să se reducă dezechilibrele majore în ce privește încărcătura pe judecător.

- O chestiune ce va trebui să stea în atenția conducerii CSM-ului este statutul magistratului judecător și procuror.

Față de discursul public al unor oameni politici și nu numai, referitor la condiția magistratului judecător sau procuror s-a creat un disconfort major, rar întâlnit la magistrații din alte țări. Există pericolul ca din sistem să plece mulți magistrați, ceea ce ar produce un imens rău statului și cetățeanului. Din această perspectivă conducerea Consiliului va avea sarcina, în calitate de reprezentant în relațiile cu executivul și legislativul, să pondereze adversitatea față de sistemul judiciar, care face parte din cadrul democrației constituționale și să ceară instituirea unor măsuri similare cu cele din sistemul judiciar în care magistratul este sancționat pentru imixțiuni politice. E firesc să existe în mod simetric interdicția imixțiunii în actul de justiție din partea celorlalte puteri în afara cadrului legal. De altfel, în acest sens sunt și recomandările din cuprinsul Raportului Comisiei Europene în cadrul MCV, publicat în 18 iulie 2012.

Anul 2013 a fost declarat și anul unor reforme constituționale profunde. Va fi important ca statutul magistratului să nu fie degradat, ca independența justiției să nu fie afectată, Consiliul să-și păstreze rolul de garant al independenței justiției, unul dintre factorii de echilibru în funcționarea statului.

- O atenție specială va trebui să acorde conducerea CSM-ului Mecanismului de Cooperare și Verificare.

În Raportul Comisiei publicat în 18 iulie 2012 privind progresele înregistrate de România în cadrul mecanismului de cooperare și verificare s-a făcut o amplă analiză pentru perioada 2007 – 2012. Au fost remarcate progrese, dar s-au făcut și recomandări în domeniile: 1. respectarea statului de drept; 2. reforma sistemului judiciar; 3. răspunderea sistemului judiciar; 4. consecvența și transparența actului de justiție; 5. eficiența acțiunii judiciare.

În ce privește recomandările de la primul punct – respectarea statului de drept și a independenței sistemului judiciar – s-a făcut o singură referire care poate avea legătură cu

CSM-ul, respectiv introducerea unui proces transparent de numire a Procurorului General și a Procurorului-șef DNA. Procesul este într-o fază avansată, decizia se află în mâinile altei instituții. Pe de altă parte, așa cum am arătat, în discuțiile din Comisia nr. 1, la discutarea modificărilor din Legea nr. 303/2004, s-a conturat ca CSM-ul să aibă o mai mare pondere în decizia de numire în astfel de posturi.

Referitor la reforma sistemului judiciar, o parte din recomandări au fost trecute deja prin Consiliu, care împreună cu Ministerul Justiției, a făcut ce ținea de competența lui, respectiv propuneri de ajustare în domeniul resurselor umane și restructurarea instanțelor și parchetelor. Rămân în derulare cele două programe cu Banca Mondială, „Analiza privind eficiența sistemului judiciar” și „Proiectul referitor la volumul optim de muncă”.

Viitoarea conducere a Consiliului, împreună cu Comisia nr. 2, va trebui să aibă discuții active cu experții astfel încât rapoartele să capete o cât mai aplicată utilitate pentru sistem în elaborarea unei politici de resurse umane.

Ca ordonator principal de credite, voi încerca să asigur stabilirea priorităților valorificării bugetului atât sub aspectul cheltuielilor materiale cât și a celor de personal, accentul fiind pus pe eficientizarea propriilor resurse umane în sensul stabilirii unor atribuții mai concrete fiecăruia din personalul propriu al institutiei, dar și pe dotarea în principal cu mijloace informatice de ultima generație.

În stabilirea priorităților financiare, un loc important îl constituie alocarea resurselor pentru formarea continuă profesională a magistraților și personalului auxiliar de specialitate în programul INM și SNG.

Nu în ultimul rând, preocuparea pentru identificarea unui sediu propriu al CSM care să evite plata chiriei care afectează semnificativ bugetul acestei instituții

Cu precizările că nu sunt atotștiutor, cu ceva experiență de magistrat, cu o fire deschisă și directă, după cum ați putut constata, cu totală inapetență spre expunerea propriei imagini, cu credința că s-ar putea mai bine, am prezentat câteva dintre acțiunile pe care Consiliul va trebui să le întreprindă în 2013. Adăugându-le pe cele ale DVS, sunt sigur că va fi nevoie de efort și solidaritate între membri spre a le îndeplini.

Pentru răbdarea cu care veți fi răsfoit aceste pagini, vă mulțumesc foarte mult.

Judecător Mircea Aron

